

fot. Awbud

SUCHA NOGA...

W przydomowym ogrodzie ścieżki zapewniają komunikację pomiędzy poszczególnymi kącikami, czyli – jak chcą architekci zieleni – wnętrzami ogrodowymi. Muszą być estetyczne, współgrające z zielenią oraz elementami małej architektury. Muszą też być wykonane w taki sposób, aby nawet po deszczu móc przejść suchą nogą przez ogród.

opracowanie Anna Grocholska

Jeśli chodzi o ścieżki, „moda ogrodowa” jest niezmienna od lat. Preferujemy materiały naturalne lub takie, które naturalne jak najlepiej udają.

Chociaż możliwe jest wykonanie ścieżki wysypanej żwirem lub mieloną

1 Łącząc różne kolory i wzory uzyskamy interesujące efekty wizualne (fot. Rouwdach)

korą, to jednak najczęściej stosuje się nawierzchnie twarde.

Oferta materiałów, kształtów i kolorów jest bardzo bogata. Interesujące efekty wizualne można uzyskać łącząc różne materiały (np. kostkę granitową z bazaltem) oraz kolory i faktury **1**.

Kostka brukowa

Jest to materiał obecnie bardzo popularny **2**. Produkuje się elementy jedno- i dwuwarstwowe. Grubość kostek (4-14 cm) pozwala na wykonanie nawierzchni przystosowanej do zakładanego obciążenia.

Kostki jednowarstwowe są wytwarzane z jednego rodzaju betonu, barwionego w masie. Kostki dwuwarstwowe składają

2 Kostka brukowa jest dostępna w wielu kształtach i kolorach (fot. Awbud)

się ze spodniej warstwy konstrukcyjnej oraz wierzchniej warstwy dekoracyjnej, barwionej w masie. Wierzchnia warstwa kostek betonowych może być gładka, piaskowana bądź śrutowana, dzięki czemu wyglądem przypomina starą nawierzchnię. Górne krawędzie kostek mogą być proste lub fazowane. Najbardziej popularne kształty elementów to kwadrat, prostokąt, sześciokąt, fala, domino, liść dębu. Z niektórych kostek możemy układać wzory trójwymiarowe. Do układania wzorów kolistych służą zestawy kostek o różnej wielkości.

Płyty betonowe

Są to płyty chodnikowe i tarasowe oraz płyty stemplowane. Produkowane obecnie płyty chodnikowe mogą być barwione na różne kolory – powierzchniowo lub w masie w trakcie produkcji. Płyty te

3 Płyty tarasowe mogą być ozdobione grysem kamiennym (fot. Probet Dasag)

stosuje się wyłącznie na ciągach pieszych, gdyż nie wytrzymają większego obciążenia. Płyty tarasowe najczęściej są ozdobione grysem kamiennym – może być w różnych kolorach **3**. Ich powierzchnia jest antypoślizgowa, co zwiększa bezpieczeństwo użytkowników.

Płyty stemplowane również są barwione w procesie produkcyjnym. W jeszcze plastycznym materiale odciskane są stemplami różne wzory.

Ścieżki można wykonywać z płyt układanych ściśle lub luźno **4**. W drugim przypadku pamiętać należy o zachowaniu jednakowych odstępów pomiędzy płytami. Powinny one umożliwić poruszanie się po nich normalnym krokiem. Przyjmuje się odległość ok. 60-70 cm pomiędzy środkami sąsiadujących ze sobą elementów. Układając nawierzchnie zwarte, pozostawia się pomiędzy poszczególnymi płytami szczeliny, które następnie zamula się piaskiem i wodą.

5 Nawierzchnie monolityczne wylewa się z betonu, w którym można odciskać różne wzory (fot. Bautech)

4 Przestrzenie między płytkami betonowymi możemy obsiać trawą (fot. Poz-Bruk)

Nawierzchnie monolityczne

Wykonywane są na miejscu budowy. Do wierzchniej warstwy można dodać grys kamienny. Beton może być barwiony w masie i ozdobiony wzorami odcisniętymi stemplem **5**.

Grubość nawierzchni monolitycznej powinna wynosić minimum 8 cm, klasa betonu B25.

Drewno

Trwale są nawierzchnie z podkładów kolejowych. Nawierzchnie wykonuje się także z ociosanych bali. Można też wykorzystać kostkę brukową lub gotowe kołki **6**. W sprzedaży są kołki sosnowe i akacjowe (nazwa botaniczna robinia; jest to drewno trwałe) o długości 15 cm i średnicy ok. 10 cm. Są one impregnowane ciśnieniowo środkiem grzybobójczym. Zresztą zrobienie kołków samemu nie sprawia większych trudności. Trzeba tylko zgromadzić odpowiedni materiał – ko-

6 Przykład nawierzchni drewnianej z okrągłych klocków (fot. Werth-Holz)

Zapamiętaj

- Każda dróżka powinna być wyniesiona na ok. 5 cm ponad powierzchnię terenu, co pozwala na łatwy odpływ wód opadowych. Boczne krawędzie ścieżek łączących się bezpośrednio z trawnikiem powinny być o kilka centymetrów obniżone w stosunku do jego powierzchni, co z kolei ułatwia koszenie.
- Krawędzie ścieżek – szczególnie w przypadku nawierzchni z drobnymi elementami – powinny być umocnione. Wystarczą do tego celu tzw. obrzeża, które nie wymagają wkopywania w grunt.

Z czego ścieżka

Materiały używane do wykonywania nawierzchni w przydomowych ogrodach to:

- **drewno** – bale, podkłady kolejowe, kostka brukowa, klocki;
- **kamienie** – kostka granitowa i bazaltowa, płyty kamienne;
- **kruszywa** – piasek, żwir, drobne kamienie;
- **beton** – nawierzchnie monolityczne stemplowane i barwione, płyty chodnikowe oraz betonowe stemplowane, kształtki i kostki betonowe;

nary i pnie drzew o średnicy powyżej 10 cm – pociąć go na odcinki o długości ok. 20 cm. **Uwaga.** Drewno musi być okorowane, gałęzie obcięte równo z powierzchnią kołka; elementy należy zabezpieczyć środkiem grzybobójczym.

Klinkier

Nawierzchnię najczęściej układa się z cegieł klinkierowych **7**. Produkowane są w grubościach 45-80 mm i wymiarach 240×118 oraz 200×100 mm. Cegły układa się na płask, a w przypadku nawierzchni narażonych na większe obciążenia – na rąb (na dłuższym boku). Do układania nawet bardzo skomplikowanych wzorów służą elementy podłużne oraz kostki o kształcie sześciątów, rombów i trapezów. Obrzeża trawników można wykonać z płytek w kształcie prostokąta; jeden krótszy bok zakończony jest łukiem wypukłym, drugi wklęsłym. Pozwala to wykonywać również obrzeża o sporych nawet krzywiznach. Paleta kolorów klinkieru jest bogata: żółty, czerwony, czerwony cieniowany, brązowo-czer-

7 Nawierzchnie klinkierowe najczęściej układa się z cegiel na płask (fot. CRH Klinkier)

wony, jesienny liść, brązowy, palony węgiel, antracytowy. Materiał jest szczególnie odporny na warunki atmosferyczne i środki chemiczne (m.in. benzynę) oraz na niskie temperatury. Jest mało nasiąkliwy i nie traci koloru.

Kamień

Produkowana jest kostka brukowa z kamieni trudno ścieralnych: granitu, marmuru, porfiru, kwarcytu. Bruk taki jest efektowny szczególnie na podjazdach dla samochodów i dużych powierzchniach **8**. Kostka może mieć powierzchnię nierówną, powstałą podczas rozłupywania, lub gładką, uzyskaną przez cięcie bloków kamiennych piłą i szlifowanie.

Z kamienia robi się też płyty chodnikowe kwadratowe lub prostokątne. Mają one grubość 3-5 cm. Dostępne są też pły-

8 Granitowa kostka brukowa wygląda ładnie na dużych powierzchniach (fot. Granit Wiatrak)

9 Łamane płyty kamienne nie muszą być układane ściśle (fot. Eurogarden)

ty kamienne łamane – najczęściej marmurowe lub z piaskowca. Mają one różną wielkość, kształt **9**. Szczególnie piaskowiec warto zaimpregnować, aby brud nie wbił się w pory kamienia.

Elementy ażurowe

Nawet na podjeździe dla samochodu możemy mieć ładny trawnik, pod warunkiem, że odpowiednio go wzmocnimy. Służy do tego ekoplaster – specjalna siatka z trwałego, odpornego na duży nacisk polipropylenu. Wysokość oczek wynosi od 5 do ponad 20 cm. Wymiary paneli: szerokość 2,5 m, długość 6 m. Inne rozwiązanie to kratka z tworzywa sztucznego o wyglądzie plastra miodu. Produkowana jest w kilku wymiarach, np. 35×34×4,5 cm. Poszczególne kratki spina się między sobą samoblokującymi się zaczepami umieszczonymi na spodzie segmentów.

Również z betonu i klinkieru wykonuje się płyty ażurowe, w których otwory następnie można wsypać czysty, żółty piasek, drobny żwir lub posiać trawę **10**. ■

Dane teleadresowe producentów oraz przykładowe ceny produktów podajemy na str. 137.

Ważne

Im mniej ścieżek, tym lepiej.

- Nawierzchnie muszą współgrać z elementami małej architektury.
- Wytrzymałość ścieżki musi być dopasowana do planowanego obciążenia; podjazd dla samochodu wykonuje się z elementów grubszych i bardziej wytrzymałych.
- Poszczególne elementy muszą być osadzone na podłożu stabilnie, a cała ścieżka musi mieć równą powierzchnię, ze spadkiem na zewnątrz, w celu odprowadzania wody.

10 W otworach płyt ażurowych możemy posiać trawę (fot. Poz-Bruk)

